

12. Organizacja systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania.

MONITOROWANIE - systematyczna obserwacja prowadzona w określonych punktach lub obszarach w celu wykrywania zagrożenia lub w celu stwierdzenia zmian stopnia tego zagrożenia.

Monitorowaniu podlegają wszystkie zagrożenia wskazane w części I Planu „Zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego w formie siatki bezpieczeństwa dla Powiatu Poznańskiego”. Za funkcjonowanie systemu monitorowania, w tym organizację pracy, zakres wykonywanych zadań oraz tryb informowania o zagrożeniach odpowiadają podmioty wymienione w części II Planu „Zadania w zakresie monitorowania zagrożeń”.

Dane o stanie zagrożenia uzyskiwane są z:

- Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- ogólnodostępnych serwisów internetowych podmiotów odpowiedzialnych za monitorowanie zagrożenia,
- urzędów miast i gmin powiatu poznańskiego,
- powiatowych służb, inspekcji i straży,

zgodnie z procedurą MZ-01 „Monitorowanie zagrożeń”.

W celu zapobieżenia skutkom katastrofy naturalnej, awarii technicznej lub działań terrorystycznych, mogących spowodować wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych dodatkowo funkcjonuje nadzorowany przez Starostę Poznańskiego powiatowy system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz powiatowy system wykrywania i alarmowania w powiecie poznańskim.

Systemy opisane są w następujący sposób:

I. W celu zapewnienia uzyskania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacji ich wystąpienia, tworzy się na terenie powiatu poznańskiego:

1. System wczesnego ostrzegania (SWO) – funkcjonujący w czasie pokoju;
2. System wykrywania i alarmowania (SWA) – działający w stanie kryzysu i stanie wojny.

II. Starosta Poznański- Szef Obrony Cywilnej Powiatu sprawuje nadzór nad SWO i SWA za pomocą Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

III. Do głównych zadań realizowanych w ramach działań systemów należą:

1. Wykrywanie, rozpoznawanie i monitorowanie zagrożeń, umożliwiające natychmiastowe stwierdzenie wzrostu poziomu zagrożenia w oparciu o przyjęte normy i standardy krajowe.
2. Powiadamianie właściwych służb, inspekcji i straży oraz urzędów gmin o zagrożeniach.
3. Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach oraz informowanie o zasadach zachowania się przed i w trakcie ich wystąpienia.
4. Zabezpieczenie obiegu informacji za pośrednictwem dostępnych środków łączności.
5. Opracowanie ocen eksperckich stanu zagrożenia i przygotowanie zaleceń postępowania ochronnego.
6. Doradztwo specjalistyczne w zakresie ograniczania zasięgu i skutków oddziaływania zagrożeń.
7. Uruchamianie działań interwencyjnych.

IV. W skład powiatowego SWO wchodzi:

1. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty Poznańskiego (PCZK);
2. Komórki organizacyjne urzędów gmin (miast) właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego lub gminne/miejskie centra zarządzania kryzysowego (G/M/CZK) jeżeli zostały powołane;
3. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu;
4. Komenda Miejska Policji w Poznaniu;
5. Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu;
6. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Poznaniu;
7. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla powiatu poznańskiego;
8. Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu;

- V. 1. Jednostki i instytucje oraz zakłady wchodzące w skład SWO zobowiązuje się do wymiany informacji, uzyskanych w toku realizacji zadań, mających bezpośredni lub pośredni związek z wystąpieniem zagrożeń ludności lub środowiska.
2. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty Poznańskiego pełni wiodącą rolę w zakresie zbierania oraz przekazywanie informacji w ramach SWO.

3. Włączenie jednostek organizacyjnych, instytucji i podmiotów gospodarczych do SWO nie zmienia ich służbowego podporządkowania i zakresu realizowanych zadań wynikających z przepisów szczególnych.

VI. Elementy organizacyjne powiatowego SWA stanowią:

1. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego;
2. Komórki organizacyjne urzędów gmin (miast) właściwe w sprawach obrony cywilnej i powołane przez szefów obrony cywilnej gmin formacje OC.

VII. 1. Szefowie OC gmin zapewnią nieprzerwaną pracę SWA, z chwilą jego uruchomienia, na swoich obszarach działania.

2. Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania SWA, należy jego elementom organizacyjnym nadać status formacji obrony cywilnej, lub obsady osobowe tych elementów reklamować od obowiązku czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

VIII. 1. Informacje uzyskane w ramach działania systemów, dotyczące występowania zagrożeń wymagających podjęcia szczególnych działań, w tym ostrzegania i alarmowania ludności, organy i jednostki organizacyjne wymienione w § 4 oraz § 6 niezwłocznie przekazują do właściwego centrum zarządzania kryzysowego.

2. Każde centrum zarządzania kryzysowego informuje o posiadanych lub uzyskanych danych o zagrożeniach centra funkcjonujące na wyższym i/lub niższym szczeblu administracji publicznej.
3. Współpraca ze środkami masowego przekazu w zakresie ostrzegania oraz alarmowania ludności, odbywa się poprzez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego.

IX. Za przygotowanie elementów organizacyjnych systemów do realizacji zadań, o których mowa w § 3, odpowiedzialne są w zakresie swoich kompetencji organy i jednostki organizacyjne je tworzące, w szczególności przez:

1. Działania planistyczne, organizacyjne i szkoleniowe dotyczące:
 - a) aktualizacji danych o potencjalnych źródłach zagrożeń w ramach planu zarządzania kryzysowego,
 - b) doskonalenia procedur podnoszenia gotowości tych systemów – stosownie do poziomu zagrożeń,
 - c) doskonalenia sposobów i procedur współdziałania w zakresie monitoringu, prognozowania, rozpoznawania i oceny sytuacji zagrożeń,
 - d) organizacji i utrzymania łączności oraz wymiany informacji o zagrożeniach w warunkach pokoju lub stanach nadzwyczajnych,
 - e) tworzenie warunków do preferencyjnego przekazu informacji w systemach,

2. Organizowanie szkoleń i doskonalenie osób funkcyjnych w zakresie: wiedzy o właściwościach źródeł zagrożeń, systemów ochrony przed zagrożeniami, sposobów i metodyki dokonywania pomiarów, oceny sytuacji, usuwania skutków oraz prawnych rozwiązań ochrony przed zagrożeniami.
3. Organizowanie oraz prowadzenie ćwiczeń i treningów sprawdzających i doskonalących funkcjonowanie tych systemów i procedur oraz udział w takich ćwiczeniach i treningach.

X. Rozwinięcie SWA następuje w przypadku wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu oraz stanu gotowości obronnej państwa czasu wojny, a także w celu przeprowadzenia ćwiczeń i treningów sprawdzających i doskonalących funkcjonowanie systemu przez:

1. Wojewodę – Szefa Obrony Cywilnej Województwa – na terenie, co najmniej dwóch powiatów lub obszarze całego województwa;
2. Starostę Poznańskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Poznańskiego – na terenie, co najmniej dwóch gmin lub obszarze całego powiatu poznańskiego;
3. Wójta (burmistrza) – szefa obrony cywilnej gminy (miasta i gminy oraz miasta) na terenie gminy (miasta i gminy oraz gminy).

XI. 1. Do przekazywania poprzez akustyczny system alarmowy alarmów, należy wykorzystać wojewódzki radiowy system włączania syren (RSWS) oraz pojedyncze syreny alarmowe.

2. W celu sprawdzenia stanu technicznego urządzeń alarmowych, należy przeprowadzić głośną próbę syren w ramach prowadzonych treningów i zgodnie z harmonogramem ich realizacji lub w innych sytuacjach, na podstawie stosownych poleceń właściwego terytorialnie organu administracji publicznej, stosowany sygnał – dźwięk ciągły, trwający 1 minutę.
3. Wykorzystanie sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych w ramach treningów i ćwiczeń systemów możliwe jest po ogłoszeniu tego faktu przez właściwe terytorialnie organy administracji publicznej, z 24-godzinnym wyprzedzeniem, w środkach masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Ogłoszenie powinno zawierać informację o zakresie i zasięgu terytorialnym prowadzonego treningu i ćwiczenia.
4. Organy administracji publicznej oraz inni dysponenti systemów lub środków łączności zapewnią możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania.

OSTRZEGANIE - działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach wykonania takich działań.

ALARMOWANIE - działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i do ludności na danym terenie, informującego o zagrożeniu skażeniem, skażeniu lub o sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny.

Podmioty odpowiedzialne za monitorowanie zagrożeń, w przypadku wykrycia zagrożenia niezwłocznie powiadamiają właściwy terytorialnie dla miejsca takiego zdarzenia organ administracji publicznej oraz zamieszczają na ogólnodostępnych serwisach internetowych komunikaty i ostrzeżenia oraz prognozy rozwoju sytuacji.

Starostwo Powiatowe w Poznaniu po otrzymaniu lub pozyskaniu komunikatów i ostrzeżeń uruchamia procedurę SPO 02 „Przekazywanie informacji, ostrzeżeń i alarmów”, wykorzystując wszystkie dostępne środki techniczno-organizacyjne, a w szczególności:

- pocztą elektroniczną e-mailem,
- faksem,
- systemem teleinformatycznym rozsyłającym wiadomości tekstowe,
- systemy telefonii komórkowej,
- system syren alarmowych,
- urządzenia rozgłoszeniowe stacjonarne i na pojazdach.
- ośrodki radiowe i telewizyjne

ALARMY I KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

Przykładowe formy i treść komunikatów ostrzegawczych o zagrożeniu skażeniami, zakażeniami oraz klęską żywiołową, ogłaszanych za pośrednictwem środków masowego przekazu zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach.

RODZAJE ALARMÓW, SYGNAŁY ALARMOWE

Lp.	Rodzaj alarmu	Sposób ogłoszenia alarmów		
		akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	wizualny sygnał alarmowy
1	Ogłoszenie alarmu	Sygnał akustyczny - modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2	Odwołanie alarmu	Sygnał akustyczny - ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

Lp.	Rodzaj komunikatu	Sposób ogłoszenia komunikatu		Sposób odwołania komunikatu	
		akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu
1	Upředzenie o zagrożeniu skażeniami		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godz. min.		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję upředzenie o zagrożeniu (podać

			może nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)		rodzaj skażenia) dla
2	Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami		Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj zakażenia) dla
3	Uprzedzenie o klęskach żywiolowych i zagrożeniu środowiska		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców (podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców)		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj klęski) dla